

eget Selvsyn og af egen Erfaring skulle kjende alle de flette usædelige Skrifter, som kunne komme frem; det vilde fordrø en speciel Literaturlundskab, som man dog umulig kan forlange af enhver Boghandler. Man kan forlange, at en Forlægger, og den, som træder i hans Sted, Kommissionsboghandleren, kjender de Skrifter, han selv forlægger; men at forlange, at de ogsaa skulde have gjort sig bekendte med al mulig usædelig Litteratur i denne Verden, er dog Noget for meget at forlange. Hvad ville saa de ulykkelige Sortimentboghandlere være nødt til at gjøre, hvis vi faaede denne Lov, som her er forelagt? De ville være nødt til at læse igennem enhver Bog, som passerer igennem deres Boghandel eller ogsaa at maatte stole paa Sykken, at der blandt de Bøger, som passerer gennem Boghandelen, ikke findes ikke alene ikke usædelige Bøger, Bøger af i det Hele taget usædelig Tendents, men Bøger, som indeholde enkelte utugtige Ytringer og Fremstillinger. Det er en meget stiv Fordring at stille til Boghandlerne. Jeg tror ærlig talt, at den er aldeles impraktikabel. De skulle enten selv læse det, eller de maatte holde særlige Censorer, tør jeg vel kalde dem med den høitærede Justitsministers Tilladelse, til at læse den Litteratur igennem, for at være rigtig au fait med den, for at vide, hvilke Forfattere der overhovedet skrive usædelige Bøger og hvilke ikke. De skulde altsaa stole paa en anden Mands Kyndighed og paa en anden Mands Samvittighedsfuldhed i det Stykke. Hvis de ikke selv kunne overkomme det — og det er jo tydeligt, at de ikke kunne overkomme det — skulle de stole paa et blindt Rygte. De skulle vide udenad: Casanovas Memoirer er en uanstændig Bog; den kunne vi ikke sælge. Men der gives jo foruden Casanovas Memoirer og enkelte andre, som vi alle kjende, mangfoldige Bøger, som man ikke kan forlange, at enhver Forlagsboghandler skal vide udenad, om de ere uanstændige. Man forlanger, at de skulle kunne fremmede Sprog for at kunne sætte sig ind i det. Ja, den høitærede Justitsminister syntes at ville indskrænke Fordringen til, at de skulde kunne fransk og tydsk, fordi det navnlig var derfra, at de usædelige Bøger bleve sendte ind i Landet. Dertil maa der dog være at bemærke, at det var ikke aldeles utænkligt, at der kunde komme f. Ex. engelske usædelige Bøger ind, som der kunde være affurat lige saa megen Grund til at tage Forholdsregler imod, som imod de tydske og de franske. Jeg indbrømmer, at den engelske Litteratur er langt renere end f. Ex. den franske, men at det ikke skulde kunne ske, at der kom engelske

eller amerikanske usædelige Bøger herind er næppe rimeligt; det er dog virkelig nok muligt. Men foruden Tydsk, fransk og Engelsk gives der jo ogsaa andre Sprog, som man maatte paalægge Forlæggerne at være au fait med, eller, man maatte i det Mindste i Principet paalægge Sortimentboghandlerne at vide Bæst med ikke alene andre Sprog, men andre Sprogs Litteratur og vide temmelig usigtig Bæst. Jeg vil sætte det Tilfælde, at der kom en Bog af en Forfatter, som aldrig før nogensinde har skrevet Noget. I det Tilfælde er virkelig Forlagsboghandleren absolut nødt til at fordybe sig i Bærket for at undersøge, om det er et strafbart Skrift eller ei. Alt dette, tror jeg et man kan sige sig selv, vil ikke ske; man vil maaste i Begyndelsen blive nødt til efter Lovens Ord at straffe nogle ulykkelige Boghandlere, som i Realiteten ere uskyldige, og naar man har gjort det nogle Gange, vil Stemningen reise sig derimod, ogsaa hos Domstolene, og Bestemmelsen vil ganske rolig synke i sin Grav af sig selv. Saa er det jeg mener, at vi meget hellere maa lade være at give en saadan Lov. Jeg kan kun tænke mig, at Bestemmelsen virkelig skulde kunne gennemføres i det Tilfælde, at der i Stedet for den nuværende Justitsminister kom en anden Justitsminister af bornerede Anskuelse, at der i Stedet for den nuværende Opfattelse af literære Forhold, den, som i Diebliffet er gjældende i Nationen, og derfor naturligvis ogsaa i Dommerstanden, skulde komme en anden mere borneret sikstrøs Opfattelse, som vilde tage sig det endnu meget mere nær, om der skulde komme usædelige Bøger ind i Landet; i det Tilfælde er det muligt, at der vilde komme et saadant Tryk blandt Andet paa Domstolene, at de vilde anse sig for nødsagede til at bruge denne Lovparagraf i stor Udstrækning mod Sortimentboghandlerne. Det er det, jeg frygter; en saadan Mulighed tror jeg man bør forudsæ og afværge ved Hjælp af Loven. Jeg ved meget godt, at den høitærede Justitsminister indvendte forrige Gang — og mindes jeg ret, yttrede den ærede Ordfører det Samme — at man maatte stole paa Anklagemyndighedens og Dommermyndighedens hvide Sænds. Det er ganske vist, det maa man til en vis Grad; men man maa paa den anden Side ikke stole altfor meget paa Anklagemyndigheden og Dommerstanden; for vi vide, hvad vi have baade af Anklage- og Dommermyndighed her i Landet, men vi vide ikke, hvad vi have om 10 Aar, og Loven er givet for at give begrundede Garantier, ikke overfor den nuværende Regjering, som Ingen frygter i dette Kapitel; men ligeoverfor en, som det slet ikke er saa